

Asia: VN/20721/2023

## **Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta**

### Lausunnonantajan lausunto

**Lausuttavaa palkansaajan työssäoloehdon pidentämistä koskevasta muutoksesta? (TTL 5 luku)**

-

**Lausuttavaa palkansaajan työssäoloehdon kertymistä koskevista muutoksista? (TTL 5 luku ja asetusmuutokset)**

-

**Lausuttavaa ansiopäivärahan perusteena olevan palkan määrittelystä? (TTL 6 luku ja asetusmuutokset)**

-

**Lausuttavaa TTL 5 ja 6 luvun muutosten vaikutuksesta työttömyysetuuden maksamisen työvoimapolitiittisiin edellytyksiin? (TTL 2 ja 2 a luku sekä 14 luvun 1 c §)**

-

**Lausuttavaa työttömyysetuuden sovittelun suojaosasta luopumisesta? (TTL 4 luku)**

-

**Lausuttavaa lapsikorotusten poistamisesta? (TTL 6 ja 7 luku)**

-

**Lausuttavaa omavastuuajan pidentämisestä? (TTL 5 ja 7 luku)**

-

**Lausuttavaa esityksen taloudellisista ja kansalaisvaikutuksista (ml. vaikutukset julkiseen talouteen, työllisyyteen ja kuntiin)?**

-

**Lausuttavaa muista vaikutuksista (ml. vaikutukset viranomaisiin ja yrityksiin)? TE-hallinnon henkilöstöä edustavaa tahoa pyydetään arvioimaan vaikutuksia TE-hallinnon henkilöstöön ja sen tehtäviin, erityisesti TTL 14 luku 1 c §:n osalta.**

-

**Lausuttavaa siitä miten muutosten vaikutuksia voitaisiin seurata ja arvioida jälkikäteen?**

-

**Lausuttavaa voimaantulosta ja siirtymäsäännöksestä?**

-

**Muuta lausuttavaa esityksestä?**

Huippu-urheilulla on suuri merkitys suomalaiselle yhteiskunnalle. Kolme neljästä suomalaisesta on kiinnostunut siitä, että suomalaiset urheilijat menestyvät kansainvälisesti. Monikaan muu asia ei sido suomalaisia samalla tavalla yhteen, inspiroi ja innosta sekä herätä yhteiskunnassa yhteisöllisyyden tunnetta. Urheilijoilla ja urheilulla on myös merkittävä myönteinen vaikutus talouteen, työllisyyteen ja elinkeinopolitiikkaan esimerkiksi urheilutapahtumien kautta. Valtion on tärkeää edistää huippu-urheilua vastuullisella tavalla, joka kannustaa nuoria antamaan oman ensimmäisen työrupeamansa varsin nuorella iällä ja usein muita ammatteja aikaisemmin.

Esityksen tavoitteena on toimeenpanna pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman kirjauksia yksinkertaistaa työttömyysturvajärjestelmää ja lisätä työllisyyttä parantamalla työllistymiseen liittyviä kannustimia. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysturvalakia sekä eräitä muita lakeja.

Hallitusohjelman mukaan hallitus korjaa urheilijoiden sosiaali-, työttömyys- ja eläketurvan puutteita. Ohjelman tavoitteena on parantaa urheilijoiden edellytyksiä edetä ammattimaisesti maailman huipulle sekä helpottaa urheilu-uran sekä opiskelun ja työn yhteensovittamista. Nyt lausuntokierrokselle lähetetyssä esityksessä ei vielä ole mainittu toimia urheilijoiden työttömyysturvan puutteiden korjaamiseksi.

Olympiakomitea pitää hallitusohjelman kirjausta erinomaisena ja toivoo sen toimeenpanon käynnistämistä mahdollisimman pian urheilijoiden aseman ja huippu-urheilun ammattilaisuuden edistämiseksi. Valmistelussa on keskeistä huomioida Liikuntapolitiikan koordinaatioelimen urheilijoiden toimeentuloturvan alatyöryhmän ehdotukset jatkotoimenpiteiksi. Alatyöryhmän pyynnöstä sosiaali- ja terveysministeriössä valmisteltiin selvitys urheilijoiden työttömyysturvasta. Selvitys antaa erinomaisen pohjan sosiaali- ja terveysministeriön jatkovalmistelulle, johon Olympiakomitea on valmis osallistumaan. Olympiakomitea pitää tärkeänä, että valmistelussa kuullaan urheilijoita, lajiliittoja ja urheiluseuroja.

Urheilijat ovat erityisryhmä, joka on jäänyt yhteiskunnan tukijärjestelmissä väliinputoajaksi. Monet suomalaisurheilijat yrittävät toteuttaa unelma-ammattiaan pienillä tuloilla ja epävarmuudessa tulevasta. Maajoukkueurheilijoille tehdyn kyselytutkimuksen mukaan taloudellisen tuen riittämättömyys on selvästi yleisin kansainvälisen tason saavuttamista estävä tekijä. Urheilu ammattimaistuu ja kansainvälinen vaatimustaso kasvaa, joten myös ammatillisen aseman tulisi kehittyä vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin. Jatkossa huippu-urheilijoiden sosioekonomista asemaa tulee kehittää yhdenvertaiseksi muihin ammatteihin verrattuna.

Tällä hetkellä ammattieurheilijat eivät kuulu ansiosidonnaisen työttömyyspäivärahan piiriin. Lisäksi urheilijoilla työttömyysturvan saamisessa on ilmennyt epäkohtia, kun TE-toimistot ovat tulkinneet harjoittelun omaksi työksi, vaikka urheilija ei saisi urheilusta mitään tuloja. Näin urheilijalta on viety oikeus työttömyysturvaan. Joissain tapauksissa TE-toimistot ovat jopa vaatineet työttömäksi joutuneilta urheilijoilta takaisinperittäviksi jo maksettuja työttömyysetuuksia vedoten pelkästään harjoitteluun ja työttömyysturvalain oman työn määritelmään. Takaisinperinnät ovat johtaneet kohtuuttomiin tilanteisiin, koska urheilija on jäänyt täysin tyhjän päälle eikä ole voinut hakea edes toimeentulotukea takautuvasti.

TE-keskusten tulkinnat omasta työstä vaihtelevat selvästi. Työviranomaisten tulkintoja tulisi kartoittaa ja yhdenmukaistaa yhdessä TEM:n kanssa, eikä urheilijoiden harjoittelua tulisi missään tilanteessa laskea omassa työssä työllistymiseksi. Lisäksi työttömyysturvalakiin tulisi sisällyttää oman työn tarkempi määrittely siten, että nykyisenkaltaiset kohtuuttomat tilanteet vältettäisiin.

Suomessa on oltava tulevaisuudessa järjestelmä, joka kannustaa suuntautumaan urheilijan uralle. Tavoitetilana tulee olla, että Suomessa on isompi joukko huippu-urheilijan polulla olevia nuoria urheilijoita, joilla on innostava näkymä tulevaisuudesta ja mahdollisuus urheilu-uraan ensimmäisenä ammattina.

Helsingissä 15.9.2023

Taina Susiluoto

toimitusjohtaja

Suomen Olympiakomitea

Lisätietoja: yhteiskuntasuhdepäällikkö Toni Ahva, 0504409647, toni.ahva@olympiakomitea.fi

Ahva Toni  
Suomen Olympiakomitea